

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen kustannukset vuonna 2017

2962/02.02.02.00/2018

Sosiaali- ja terveyslautakunta 26.09.2018 § 117

Valmistelija: taloussuunnittelija Janne Katajamäki,
janne.katajamaki@salo.fi. p. 02 778 2234

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen palvelujen tulokset on julkistettu ja Salo sijoittuu 16 vertailukunnan joukossa (listaus kalliimmasta – halvimpaan) sijalle 7. Salossa ikävakioidut kustannukset olivat vuonna 2017 3466 € (vrt. vuonna 2016 3497 €) ja 0,4 % keskimääräistä suuremmat. Kustannuksissa laskua edellisvuoteen 31 €/as.

Palvelualueista terveydenhoidon palvelujen kokonaiskustannukset (2540 euroa/asukas) olivat vertailukuntien seitsemänneksi pienimmät ja 1,7 % keskimääräisiä kustannuksia alhaisemmat.

Sairaanhoitopiirin tuottamat erikoissairaanhoidon palvelut olivat Salon osalta 0,9 % vertailukuntien keskiarvokustannuksia suuremmat. Salon erikoissairaanhoidon palvelujen ostojen kustannukset olivat vertailukuntien viidenneksi suurimmat 1287 €/asukas (vertailukuntien min 969 €/as ja max 1476 €/as). Erikoissairaanhoidon palvelujen kustannusten kasvu on Salon osalta ainakin väliaikaisesti taittunut ja kustannuksia kertyi 12 €/as edellisvuotta vähemmän.

Perusterveydenhuollon palveluprosessiin tehdyt muutokset näyttäisivät onnistuneen ja varsinkin geriatrinen arviointiyksikkö on osoittanut tarpeellisuutensa asiakasvirran ohjaamisessa. Läheteiden määrä erikoissairaanhoitoon on laskenut edellisvuodesta, joten yhä useammin palvelutarpeeseen on kyetty vastaamaan jo perusterveydenhuollon tasolla. Palveluprosessin myönteiset indikaattorit näkyvät nyt myös kustannusten laskussa.

Perusterveydenhuollon palvelut ovat vertailussa 8,9 % keskiarvokustannuksia kalliimmat. Vertailuluvussa perusterveydenhuollon palveluihin luetaan avoterveydenhoito, suun terveydenhuolto ja perusterveydenhuollon laitoshoido.

Perusterveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2017 Salossa 689 €/asukas (vertailukuntien min 555 €/as ja max 791 €/as) ja vuonna 2016 711 €/as, joten laskua palvelualueen kustannuksissa 22 €/as. Avoterveydenhuollon kustannukset olivat vuonna 2017 407 €/as (min 307 €/as ja max 455 €/as) ja vuonna 2016 421 €/as. Laajan avoterveydenhuollon tehtäväalueen kustannusten lasku on 14 €/as ja vaikutus kustannuskertymään merkittävä. Osana laadunhallintatyötä tehtäväalueen palveluprosesseja on kyetty sujuvoittamaan ja laaja-alainen

yhdyspintojen tarkastelu on osaltaan terävöittänyt toimintaa.

Tarkasteluvuoden suun terveydenhuollon kustannukset olivat 108 €/as (min 86 €/as ja max 150 €/as). Suun terveydenhuollon kohdalla on kustannuskehityksen näkökulmasta tapahtunut jo pitkään myönteistä kehitystä ja vertailukuntien joukossa Salo kuuluu alempaan puoliskoon. Vielä muutama vuosi takaperin Salon suun terveydenhuollon kustannukset olivat lähes vertailukuntien kalliimmat. Perusterveydenhuollon laitoshoidon kustannukset olivat 174 €/as (min 110 €/as ja max 332 €/as) ja kustannusvertailun kuntien viidenneksi alhaisimmat. Vuonna 2016 kustannukset olivat 180 €/as, joten myös laitoshoidon kustannuskehityksessä on laskua. Terveyskeskussairaalaan toiminta on tehostunut ja potilasvirtaan erikoissairaanhoidosta kyetään vastaamaan entistä paremmin ja samalla siirtoviivemaksuja kertyy vähemmän.

Sosiaalitoimen järjestämät palvelut, joihin tässä vertailussa sisällytetään kunnan järjestämät (vanhuspalvelut, erityisryhmien palvelut, toimeentuloturva ja työllistämispalvelut sekä lasten ja perheiden palvelut) olivat 1490 euroa / as (vertailukuntien min 1085 €/as ja max 1831 €/as) ja vertailukaupunkien seitsemänneksi pienemmät.

Vanhuspalvelujen kustannukset olivat kokonaisuudessaan -12,7 % keskiarvokustannuksia matalammat. Salon kohdalla eri vanhuspalvelujen palvelukokonaisuudet poikkesivat merkittävästi keskiarvokustannuksista. Hoivakotien kustannukset 191 €/as olivat vertailukuntien suurimmat ja toisaalta tehostetun palveluasumisen kustannukset 201 €/as vertailukuntien alhaisimmat (vertailukuntien max 556 €/as). Osassa vertailukunnista hoivakodeista on luovuttu kokonaan ja useissa kustannukset ovat selvästi alle 100 €/asukas. Tehostetun palveluasumisen kustannuksissa on mukana ostopalvelut.

Sosiaalityön palveluista erityisryhmien palvelujen kustannukset olivat kokonaisuudessaan 3,8 % keskiarvokustannuksia suuremmat. Erityisryhmien palvelujen kustannukset 411 €/asukas (vertailukuntien min 248 €/as ja max 550 €/as). Erityisryhmään sisältyvistä palveluista kehitysvammaisten palvelujen kustannukset -20,0 % keskimääräisiä matalammat. Kehitysvammaisille järjestettävien palvelujen kustannukset olivat 176 €/as (vertailukuntien min 144 €/as ja max 370 €/as). Vammaispalvelujen kustannukset toisaalta 26,6 % yli keskimääräisten kustannusten ja kuluja kertyi 176 €/as (vertailukuntien min 88 €/as ja max 188 €/as). Päihdehuollon palvelujen kustannukset 59 €/as (vertailukuntien min 9 €/as ja max 67 €/as).

Toimeentuloturvan ja työllistämispalvelujen kustannukset 165 €/as (min 59 €/as ja max 232 €/as). Ryhmään sisältyvistä palveluista työmarkkinatuen kuntaosan kustannukset 98 €/as (min 38 €/as ja max 139 €/as) olivat Salossa 27,2 % vertailukuntien keskiarvokustannuksia korkeimmat. Salon kulut ovat kuitenkin laskussa ja vuonna 2017 työmarkkinatuen kuntaosaa maksettiin 361 589 € edellisvuotta vähemmän.

Salossa on perinteisesti lasten ja perheiden palvelujen järjestäminen ollut kallista ja näin on edelleen. Vuoden 2017 vertailussa lasten ja perheiden palvelujen kulut olivat vertailukuntien kuudenneksi kalleimmat. Palvelujen kustannukset olivat Salossa 266 €/asukas (vertailukuntien min 132 €/as ja

max 307 €/as). Lasten ja perheiden palvelujen kohdalla kustannusten kasvu on kuitenkin saatu kuriin ja panostaminen ennalta ehkäiseviin palveluihin näkyy kulukehityksessä.

Keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen palvelujen kustannusvertailussa on tarkoitus saada aikaan vertailutiedot kuntien omille asukkaille järjestetyistä palveluista aiheutuneista kustannuksista (järjestämisvastuu). Kustannusten keräämisessä käytetään bruttoperiaatetta, koska tavoitteena on selvittää ja vertailla syntyneitä kustannuksia eikä lopullista rasitetta. Kustannukset kohdistetaan päätoiminnolle aiheuttamisperiaatteen mukaan. Vertailussa huomioidaan sekä välittömät että välilliset kustannukset.

Kustannusvertailussa kustannusten kohdentamisen menetelmänä on käytetty suoraa ikävakiointia. Perusväestönä vertailussa on koko maan väestöpohja. Ikävakioinnissa tiedot on vakioitu tulosten esittämistavan mukaisissa ikäluokissa (0-6-vuotiaat, 7-14-vuotiaat, 15-49-vuotiaat, 50-64-vuotiaat, 65-74-vuotiaat, 75-84-vuotiaat ja 85-vuotiaat). Ikävakioinnin avulla eri kuntien kustannukset saatetaan vertailukelpoiksi siten, että kunkin kaupungin kustannukset lasketaan olettaen eri ikäryhmissä olevien asukkaiden suhteellinen määrä yhtä suureksi kuin kaupungeissa keskimäärin.

Apulaiskaupunginjohtaja:

Sosiaali- ja terveyslautakunta merkitsee keskisuurten kuntien sosiaali- ja terveystoimen palvelujen kustannusvertailun tulokset vuodelta 2017 tiedoksi.

Päätös:

Esittelijä muutti päätösehdotuksensa siten, että asian käsittely siirretään seuraavaan kokoukseen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun päätösehdotuksen.